

Variety Ω -algeber zpravidla obsahují nekonečné Ω -algebry

Poznámka. Je jasné, že pro libovolný typ Ω platí, že pokud varieta Ω -algeber obsahuje alespoň jednu alespoň dvojeprvkovou Ω -algebru, musí obsahovat také nekonečné Ω -algebry (například součin nekonečně mnoha kopií této Ω -algebry). Proto s výjimkou variety všech nejvýše jednoprvkových Ω -algeber, tedy variety dané teorií $\{x_1 = x_2\}$, každá varieta obsahuje také nekonečné Ω -algebry. Připomeňme si Birkhoffovu větu charakterizující variety:

Věta (Birkhoff). *Necht' Ω je typ. Třída Ω -algeber V je varieta, právě když splňuje všechny tři následující podmínky:*

- ▶ *obsahuje všechny podalgebry všech svých Ω -algeber;*
- ▶ *obsahuje obrazy všech svých Ω -algeber ve všech surjektivních homomorfismech;*
- ▶ *obsahuje součin libovolného (i prázdného) systému svých Ω -algeber.*

Poznámka. Třetí podmínku Birkhoffovy věty je možné ekvivalentně formulovat takto: „obsahuje součin libovolného neprázdného systému svých Ω -algeber a současně $V \neq \emptyset$, $V \neq \{\emptyset\}$.“

Pojem pseudovariety

Poznámka. Vhodnou modifikaci pojmu varieta pro třídy konečných Ω -algeber podává následující definice:

Definice. Necht' Ω je typ. Třída Ω -algeber V se nazývá pseudovarieta, jestliže obsahuje pouze konečné Ω -algebry, obsahuje alespoň jednu neprázdnou Ω -algebru a splňuje všechny tři následující podmínky:

- ▶ obsahuje všechny podalgebry všech svých Ω -algeber;
- ▶ obsahuje obrazy všech svých Ω -algeber ve všech surjektivních homomorfismech;
- ▶ pro libovolné $A, B \in V$ platí $A \times B \in V$.

Příklad. Je-li W libovolná varieta Ω -algeber, pak třída $W^{\mathcal{F}}$ všech konečných Ω -algeber patřících do W tvoří pseudovarietu.

Definice. Pseudovariety Ω -algeber, které jsou rovny třídě $W^{\mathcal{F}}$ všech konečných Ω -algeber vhodné variety Ω -algeber W , se nazývají ekvacionální.

Poznámka. Existují pseudovariety, které ekvacionální nejsou.

Příklad pseudovariety, která není ekvacionální

Příklad. Necht' $\Omega = \{\cdot\}$, kde \cdot je binární operační symbol, Ω -algebry jsou tedy grupoidy. Označme V třídu všech Ω -algeber, které jsou konečné grupy, spolu s prázdným grupoidem. Protože libovolný prvek a konečné grupy má konečný řád, mezi mocninami prvku a s přirozeným exponentem najdeme a^{-1} i 1 . Proto každý neprázdný podgrupoid konečné grupy je konečná grupa. Zřejmě také každý homomorfní obraz konečné grupy je konečná grupa, součinem dvou konečných grup je konečná grupa. Tedy V je pseudovarieta.

Ukažme sporem, že V není třídou $W^{\mathcal{F}}$ všech konečných Ω -algeber žádné variety W . Předpokládejme, že varieta Ω -algeber $W \supseteq V$. Pro libovolné $n \in \mathbb{N}$ obsahuje V cyklickou grupu řádu n , proto W obsahuje jejich součin přes všechna $n \in \mathbb{N}$, což je grupa obsahující prvky nekonečného řádu, například prvek g mající v každé složce generátor příslušné grupy. Pak ale W obsahuje i podgrupoid G tohoto součinu, generovaný prvkem g , totiž $G = \{g^n; n \in \mathbb{N}\}$. Rozklad $\{\{g\}, \{g^2, g^3, \dots\}\}$ zadává kongruenci \sim na grupoidu G , proto W obsahuje konečný grupoid G/\sim nepatřící do V .

Některé vlastnosti variet a pseudovariet

Věta. Necht' Ω je typ, I neprázdná množina taková, že pro každé $i \in I$ je dána varieta Ω -algeber V_i . Pak $\bigcap_{i \in I} V_i$ je varieta Ω -algeber.

Důkaz. Je-li T_i teorie určující varietu V_i , pak sjednocení $\bigcup_{i \in I} T_i$ je teorie určující $\bigcap_{i \in I} V_i$.

Věta. Necht' Ω je typ, I neprázdná množina taková, že pro každé $i \in I$ je dána pseudovarieta Ω -algeber V_i .

- ▶ Pak $\bigcap_{i \in I} V_i$ je pseudovarieta Ω -algeber.
- ▶ Předpokládejme navíc, že náš systém pseudovariet je usměrněný, tj. pro každé $i, j \in I$ existuje $k \in I$ tak, že $V_i \cup V_j \subseteq V_k$. Pak $\bigcup_{i \in I} V_i$ je pseudovarieta Ω -algeber.

Důkaz je zřejmý, stačí užít definici pseudovariety; pro důkaz toho, že $\bigcup_{i \in I} V_i$ s každými svými dvěma Ω -algebami obsahuje i jejich součin, je třeba využít usměrněnost systému V_i , $i \in I$.

Varieta a pseudovarieta generované množinou Ω -algeber

Poznámka. Vzhledem k tomu, že systém všech Ω -algeber tvoří varietu a systém všech konečných Ω -algeber tvoří pseudovarietu, předchozí věty umožňují následující definice.

Definice. Je-li M libovolná množina Ω -algeber, varietu $\text{Var}(M)$ generovanou množinou M definujeme jako průnik všech variet Ω -algeber obsahujících každou Ω -algebru z množiny M . Je-li $M = \{A\}$ jednoprvková, píšeme $\text{Var}(A)$ místo $\text{Var}(\{A\})$.

Definice. Je-li M libovolná množina konečných Ω -algeber, pseudovarietu $\text{Psvar}(M)$ generovanou množinou M definujeme jako průnik všech pseudovariet Ω -algeber obsahujících každou Ω -algebru z množiny M . Je-li $M = \{A\}$ jednoprvková, píšeme $\text{Psvar}(A)$ místo $\text{Psvar}(\{A\})$.

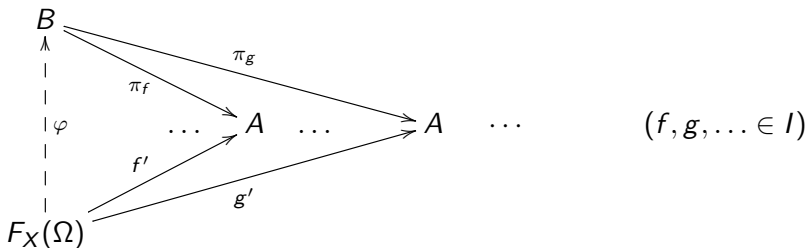
Poznámka. Za chvíli ukážeme, že pseudovarieta $\text{Psvar}(A)$ generovaná jedinou konečnou Ω -algebrou A je vždy ekvacionální. Za tím účelem však budeme nejprve zkoumat varietu $\text{Var}(A)$.

Varieta $\text{Var}(A)$ pro konečnou Ω -algebru A

Věta. Necht' Ω je typ, A konečná Ω -algebra, $X = \{x_1, \dots, x_n\}$ konečná množina. Pak platí, že volná algebra $F_X(\text{Var}(A))$ variety $\text{Var}(A)$ generovaná množinou X je izomorfní s vhodnou podalgebrou součinu konečně mnoha kopií Ω -algebry A , a tedy $F_X(\text{Var}(A))$ je konečná.

Důkaz. $\text{Var}(A)$ je nejmenší varieta obsahující A , proto je určena teorií obsahující právě všechny rovnosti platné v Ω -algebře A . Podle věty o rovnostech ve volných Ω -algebrách víme, že $F_X(\text{Var}(A)) = F_X(\Omega) / \sim$, přičemž pro libovolné termy $t_1, t_2 \in F_X(\Omega)$ platí $t_1 \sim t_2$, právě když rovnost $t_1 = t_2$ platí v každé Ω -algebře ve $\text{Var}(A)$, tj. platí v A . Z univerzální vlastnosti $F_X(\Omega)$ víme, že pro každé zobrazení $f : X \rightarrow A$ existuje (jediný) homomorfismus $f' : F_X(\Omega) \rightarrow A$ tak, že $f'|_X = f$. Rovnost $t_1 = t_2$ platí v A , právě když oba termy určují na A tutéž operaci, což podle věty popisující homomorfismus f' pro konečnou X nastane, právě když pro každé $f : X \rightarrow A$ platí $f'(t_1) = f'(t_2)$. Proto $\sim = \bigcap_{f \in I} \ker f'$, kde I je množina všech zobrazení $f : X \rightarrow A$.

Označme $B = \prod_{f \in I} A$. Podle věty o součinu Ω -algeber existuje jediný homomorfismus $\varphi : F_X(\Omega) \rightarrow B$ tak, že komutuje diagram

Pro libovolné $t \in F_X(\Omega)$ platí $\varphi(t) = (f'(t))_{f \in I}$. Proto $\ker \varphi = \bigcap_{f \in I} \ker f' = \sim$. Podle hlavní věty o faktorových algebrách $F_X(\text{Var}(A)) = F_X(\Omega)/\sim \cong \varphi(F_X(\Omega))$, což je podalgebra Ω -algebry $B = \prod_{f \in I} A$.

Věta plyne z toho, že I je konečná množina.

Pro konečnou Ω -algebru A je $\text{Psvar}(A)$ ekvacionální

Definice. Varieta se nazývá lokálně konečná, jestliže každá její Ω -algebra, která má konečnou množinu generátorů, je konečná.

Věta. Necht' Ω je typ, A libovolná konečná Ω -algebra. Pak platí:

- ▶ $\text{Psvar}(A) = \text{Var}(A)^{\mathcal{F}}$, a tedy $\text{Psvar}(A)$ je ekvacionální.
- ▶ Varieta $\text{Var}(A)$ je lokálně konečná.

Důkaz. Zřejmě je $\text{Var}(A)^{\mathcal{F}}$ pseudovarieta obsahující A , a tedy $\text{Psvar}(A) \subseteq \text{Var}(A)^{\mathcal{F}}$. Ukažme opačnou inkluzi:

Necht' B je libovolná konečná Ω -algebra z $\text{Var}(A)$. Označme X nosnou množinu Ω -algebry B . Pak $\text{id}_X : X \rightarrow B$ je surjektivní zobrazení, a proto onen jediný homomorfismus $F_X(\text{Var}(A)) \rightarrow B$, který id určuje, je surjektivní. Podle předchozí věty je $F_X(\text{Var}(A))$ izomorfní s vhodnou podalgebrou součinu konečně mnoha kopií Ω -algebry A , a tedy $F_X(\text{Var}(A)) \in \text{Psvar}(A)$. Odtud $B \in \text{Psvar}(A)$. Proto $\text{Var}(A)^{\mathcal{F}} \subseteq \text{Psvar}(A)$.

Druhá část věty se dokáže podobně: pro libovolnou Ω -algebru $B \in \text{Var}(A)$ s konečnou množinou generátorů X vezmeme zobrazení inkluze $X \rightarrow B$ a postupujeme analogicky.

System reprezentantů konečných Ω -algeber

Poznámka. Zvolme pevně přirozená čísla k, m a přemýšlejme, kolika způsoby můžeme zadat k -ární operaci na množině $M = \{1, 2, \dots, m\}$. Všech uspořádaných k -tic prvků množiny M je m^k , pro každou z nich máme m možností výsledku naší operace na této k -tici. Počet k -árních operací na množině M je m^{m^k} .

Odtud plyne:

Věta. *Nechť Ω je typ, m přirozené číslo. System všech Ω -algeber s nosnou množinou $M = \{1, 2, \dots, m\}$ tvoří množinu (nikoliv vlastní třídu). V případě konečného typu Ω je tato množina konečná. Na této množině relace „být izomorfní“ je relací ekvivalence. Zvolíme-li system reprezentantů z odpovídajícího rozkladu, dostaneme množinu Ω -algeber s následující vlastností: každá m -prvková Ω -algebra je izomorfní s právě jednou Ω -algebrou z našeho systému reprezentantů.*

Důsledek. *Existuje množina Ω -algeber (která je spočetná, je-li typ Ω konečný) taková, že každá konečná Ω -algebra je izomorfní s právě jednou Ω -algebrou z této množiny.*

Charakterizace pseudovariet libovolného typu Ω

Věta. *Nechť Ω je libovolný typ. Každá pseudovarieta Ω -algeber je sjednocením usměrněného systému ekvacionálních pseudovariet.*

Důkaz. Nechť V je libovolná pseudovarieta Ω -algeber. Podle předchozího důsledku existuje množina \mathcal{M} neprázdných Ω -algeber patřících do V taková, že každá neprázdná Ω -algebra z V je izomorfní s právě jednou Ω -algebrou z \mathcal{M} . Pak $\text{Psvar}(A)$, $A \in \mathcal{M}$, je systém pseudovariet, o kterých už víme, že jsou ekvacionální. Zřejmě platí $V = \bigcup_{A \in \mathcal{M}} \text{Psvar}(A)$.

Zbývá dokázat, že je tento systém pseudovariet usměrněný, tj. že pro libovolné $A_1, A_2 \in \mathcal{M}$ existuje $B \in \mathcal{M}$ tak, že $\text{Psvar}(A_1) \cup \text{Psvar}(A_2) \subseteq \text{Psvar}(B)$.

Protože $A_1 \times A_2 \in V$, existuje $B \in \mathcal{M}$ tak, že $B \cong A_1 \times A_2$. Protože projekce ze součinu neprázdných Ω -algeber jsou surjektivní, platí $A_1, A_2 \in \text{Psvar}(B)$, odkud plyne potřebná inkluze.

Charakterizace pseudovariet konečného typu Ω

Věta. Necht' Ω je konečný typ. Každá pseudovarieta Ω -algeber je sjednocením neklesající posloupnosti ekvacionálních pseudovariet.

Důkaz. Protože typ Ω je konečný, můžeme v důkaze předchozí věty předpokládat, že $\mathcal{M} = \{A_1, A_2, \dots\}$ je nejvýše spočetná. Pro každé přirozené číslo n označme $V_n = \text{Psva}(A_1 \times \dots \times A_n)$, což podle jedné z předchozích vět je ekvacionální pseudovarieta. Protože $A_1 \times \dots \times A_n \in V$, platí $V_n \subseteq V$.

Z důkazu předchozí věty víme, že $\bigcup_{i=1}^n \text{Psva}(A_i) \subseteq V_n$ a že $\bigcup_{i=1}^{\infty} \text{Psva}(A_i) = V$, a tedy

$$V = \bigcup_{i=1}^{\infty} \text{Psva}(A_i) = \bigcup_{n=1}^{\infty} \bigcup_{i=1}^n \text{Psva}(A_i) \subseteq \bigcup_{n=1}^{\infty} V_n \subseteq V.$$

Vzhledem k tomu, že $A_1 \times \dots \times A_n$ je obrazem $A_1 \times \dots \times A_n \times A_{n+1} \cong (A_1 \times \dots \times A_n) \times A_{n+1}$ v surjektivním homomorfismu (v projekci ze součinu), platí $A_1 \times \dots \times A_n \in V_{n+1}$, tedy $V_n \subseteq V_{n+1}$, a proto je posloupnost V_1, V_2, \dots neklesající.

Věta Eilenberga a Schützenbergera

Věta. *Nechť Ω je konečný typ a V libovolná pseudovarieta Ω -algeber. Pak existuje posloupnost rovností $(\varepsilon_i)_{i \in \mathbb{N}}$ (kde každá rovnost ε_i je tvaru $y_i = z_i$ pro některé termy y_i, z_i typu Ω) splňující následující podmínku: označíme-li W_n varietu určenou teorií $T_n = \{\varepsilon_i; i \geq n\}$, pak $W_1 \subseteq W_2 \subseteq \dots$ a platí $V = \bigcup_{i=1}^{\infty} W_n^{\mathcal{F}}$. Jinými slovy: konečná Ω -algebra patří do V , právě když splní rovnost ε_i pro skoro všechna $i \in \mathbb{N}$ (tj. všechna až na konečně mnoho).*

Důkaz. Podle předchozí věty máme neklesající posloupnost ekvacionální pseudovariet $V_1 \subseteq V_2 \subseteq \dots$, jejichž sjednocením je V . Víme, že existuje nejvýše spočetný systém $\mathcal{T} = \{B_1, B_2, \dots\}$ takových Ω -algeber, že každá konečná Ω -algebra nepatřící do V je izomorfní s právě jednou Ω -algebrou z \mathcal{T} . Pro každé $i \geq 1, j \geq 1$ platí $B_j \notin V_i$. Protože V_i je ekvacionální, existuje rovnost ε_{ij} , kterou splňují všechny Ω -algebry z V_i , avšak nikoli B_j . Věta bude dokázána, ukážeme-li, že pro libovolnou konečnou Ω -algebru A platí $A \in V$, právě když A splní rovnost ε_{ij} pro skoro všechny dvojice (i, j) , pro které $i \geq j$.

Důkaz. Podle předchozí věty máme neklesající posloupnost ekvacionální pseudovariet $V_1 \subseteq V_2 \subseteq \dots$, jejichž sjednocením je V . Víme, že existuje nejvýše spočetný systém $\mathcal{T} = \{B_1, B_2, \dots\}$ takových Ω -algeber, že každá konečná Ω -algebra *nepatřící* do V je izomorfní s právě jednou Ω -algebrou z \mathcal{T} . Pro každé $i \geq 1, j \geq 1$ platí $B_j \notin V_i$. Protože V_i je ekvacionální, existuje rovnost ε_{ij} , kterou splňují všechny Ω -algebry z V_i , avšak nikoli B_j . Věta bude dokázána, ukážeme-li, že pro libovolnou konečnou Ω -algebru A platí $A \in V$, právě když A splní rovnost ε_{ij} pro skoro všechny dvojice (i, j) , pro které $i \geq j$.

Jestliže $A \in V$, pak existuje n tak, že $A \in V_n$, a tedy $A \in V_i$ pro všechna $i \geq n$, proto A splňuje rovnost ε_{ij} pro každé $i \geq n$ a každé j , tedy z rovností ε_{ij} , kde $i \geq j$, může nesplňovat jen rovnosti ε_{ij} pro $j \leq i < n$. Takových dvojic (i, j) je jen konečně mnoho.

Jestliže A je konečná Ω -algebra taková, že $A \notin V$, pak existuje j tak, že $A \cong B_j$. Pak A nesplňuje rovnost ε_{ij} pro žádné i , takových dvojic (i, j) , $i \geq j$, je nekonečně mnoho.

Implicitní a explicitní operace na pseudovarietě

Definice. Necht' Ω je typ, V pseudovarieta Ω -algeber, n nezáporné celé číslo. Mějme pro každou Ω -algebru $A \in V$ dānu n -ární operaci $\pi_A : A^n \rightarrow A$. Řekneme, že systém $(\pi_A)_{A \in V}$ tvoří n -ární implicitní operaci na pseudovarietě V , jestliže pro každé $A, B \in V$ a každý homomorfismus $\varphi : A \rightarrow B$ komutuje diagram

$$\begin{array}{ccc} A^n & \xrightarrow{\pi_A} & A \\ \varphi^n \downarrow & & \downarrow \varphi \\ B^n & \xrightarrow{\pi_B} & B \end{array} \quad \text{kde } \varphi^n : A^n \rightarrow B^n \text{ je definováno po složkách, tj.}$$
$$\varphi^n(a_1, \dots, a_n) = (\varphi(a_1), \dots, \varphi(a_n)).$$

Jinými slovy, pro každé $a_1, \dots, a_n \in A$ platí

$$\varphi(\pi_A(a_1, \dots, a_n)) = \pi_B(\varphi(a_1), \dots, \varphi(a_n)).$$

Příklad. Pro libovolný n -ární term typu Ω je systém $(t_A)_{A \in V}$ operací daných tímto termem n -ární implicitní operaci na libovolné pseudovarietě V typu Ω .

Definice. Implicitní operace z předchozího příkladu nazýváme explicitní.

Struktura pogrúp generovaných jedním prvkem

Definice. Necht' (G, \cdot) je konečná pogrúpa, $g \in G$ je libovolný. Pak podpogrúpa generovaná prvkem g je $\langle g \rangle = \{g^k; k \in \mathbb{N}\}$. Z konečnosti pogrúpy plyne existence $m, n \in \mathbb{N}$ takových, že $g^n = g^{n+m}$. Nejmenší $n \in \mathbb{N}$ s touto vlastností se nazývá předperioda pogrúpy $\langle g \rangle$. Nejmenší $m \in \mathbb{N}$, které tuto podmínku splní pro předperiodu n , se nazývá perioda pogrúpy $\langle g \rangle$.

Věta. Necht' (G, \cdot) je konečná pogrúpa, $g \in G$ je libovolný. Necht' n je předperioda pogrúpy $\langle g \rangle$ a m její perioda. Pak platí:

- ▶ Pro libovolné $r, s \in \mathbb{N}$ je splněno $g^r = g^s$, právě když $r = s < n$ anebo $r \geq n, s \geq n, r \equiv s \pmod{m}$.
- ▶ Pro libovolné $k \in \mathbb{N}$ splňující $m \mid k \geq n$ platí
 - ▶ g^k je jediný idempotentní prvek pogrúpy $\langle g \rangle$.
 - ▶ Množina $\{g^n, g^{n+1}, \dots, g^{n+m-1}\}$ tvoří podpogrúpu; je to cyklická grúpa řádu m generovaná prvkem g^{k+1} , jejímž neutrálním prvkem je g^k .

Důkaz je zřejmý.

Příklad implicitní operace, která není explicitní

Příklad. Necht' $\Omega = \{\cdot\}$ je typ, kde \cdot je binární; Ω -algebry jsou tedy grupoidy. Označme S pseudovarietu typu Ω , jejímiž prvky jsou právě všechny konečné pologrupy.

Na libovolné konečné pologrupě (G, \cdot) definujme unární operaci $\omega_G : G \rightarrow G$ takto: pro libovolné $g \in G$ je $\omega_G(g)$ onen jediný idempotentní prvek pologrupy $\langle g \rangle$ generované prvkem g v pologrupě G .

Systém $(\omega_G)_{G \in S}$ je unární implicitní operace na pseudovarietě S . Skutečně, je-li $\varphi : G \rightarrow H$ homomorfismus pologrup a je-li g^k jediný idempotentní prvek pologrupy $\langle g \rangle \subseteq G$, pak $\varphi(g^k) \cdot \varphi(g^k) = \varphi(g^k \cdot g^k) = \varphi(g^k)$, $\varphi(g^k) = \varphi(g)^k \in \langle \varphi(g) \rangle$, a tedy $\varphi(g^k)$ je jediný idempotentní prvek pologrupy $\langle \varphi(g) \rangle \subseteq H$. To znamená $\varphi(\omega_G(g)) = \omega_H(\varphi(g))$.

Pro libovolný unární term typu Ω existuje přirozené číslo t tak, že operace určená tímto termem na libovolné pologrupě je umocňování na toto t . Proto implicitní operace $(\omega_G)_{G \in S}$ není explicitní.

Pseudorovnosti a Reitermanova věta

Definice. Necht' Ω je typ, V pseudovarieta Ω -algeber, n nezáporné celé číslo. Mějme na V dány dvě n -ární implicitní operace $\pi = (\pi_A)_{A \in V}$ a $\mu = (\mu_A)_{A \in V}$. Formální zápis $\pi = \mu$ nazýváme pseudorovností na pseudovarietě V ; říkáme, že Ω -algebra $A \in V$ splňuje tuto pseudorovnost, jestliže π_A a μ_A jsou stejné n -ární operace na Ω -algebře A .

Následující větu *Jana Reitermana* si uvedeme bez důkazu:

Věta. Necht' Ω je typ, V pseudovarieta Ω -algeber, U podtřída pseudovariety V . Pak následující podmínky jsou ekvivalentní:

- ▶ U je pseudovarieta;
- ▶ existuje množina T pseudorovností na pseudovarietě V s touto vlastností: pro libovolnou $A \in V$ platí $A \in U$, právě když A splňuje každou pseudorovnost z T .

Poznámka. Reitermanova věta ukazuje, že pseudovariety lze zkoumat pomocí pseudorovností, tedy pomocí implicitních operací.

Množina n -árních implicitních operací na pseudovarietě V

Každá implicitní operace na pseudovarietě V je dána svým chováním na množině reprezentantů konečných Ω -algeber, máme proto množinu všech n -árních implicitních operací na pseudovarietě V .

Na této množině lze definovat strukturu Ω -algebry (v níž podmnožina explicitních operací tvoří podalgebru): máme-li k -ární $f \in \Omega$, pak pro n -ární implicitní operace $\pi_1 = (\pi_{1,A})_{A \in V}, \dots, \pi_k = (\pi_{k,A})_{A \in V}$ je $f(\pi_1, \dots, \pi_k)_A(a_1, \dots, a_n) = f_A(\pi_{1,A}(a_1, \dots, a_n), \dots, \pi_{k,A}(a_1, \dots, a_n))$ pro každou $A \in V$ a každé $a_1, \dots, a_n \in A$.

Také zde můžeme definovat strukturu metrického prostoru: je-li $\pi_1 = (\pi_{1,A})_{A \in V} \neq \pi_2 = (\pi_{2,A})_{A \in V}$, pak definujeme vzdálenost $\rho(\pi_1, \pi_2) = 2^{-k}$, kde k je nejmenší přirozené číslo takové, že existuje k -prvková $A \in V$ tak, že $\pi_{1,A} \neq \pi_{2,A}$.

Tento metrický prostor je dokonce ultrametrický a úplný, podmnožina explicitních operací v něm tvoří hustou podmnožinu. V případě konečného typu je také kompaktní.